

Tvoření slov a stavba slova

1. Doplňte k uvedeným slovům slova základová, vyznačte slovotvorný základ a slovotvorný prostředek a případné střídání hlásek, dochází-li k němu.

Vzor:

Slovo utvořené	Základové slovo	Slovotvorný základ	Slovotvorný prostředek	Střídání hlásek
skladatel	skládat	sklada-	-tel	á – a

cvičitel, nezralost, ohniště, studovna, učitelstvo, podvečer

2. Která z následujících podstatných jmen zařadíte ke zdrobnělinám?

čistička, dílek, květinka, lavička, lednička, lomítko, řezačka, skříňka, stromek, tečka, včelka, zlomek, zrcátko

3. Užijte následující slova ve větách tak, aby: a) byla zdrobnělinami; b) nebyla zdrobnělinami.
čárka, minutka, sloupek

TEST

1. Na kterém řádku jsou pouze utvořená podstatná jména?

- a) okno, železo, domek, stánek
- b) stolek, papír, razítko, těžítka
- c) mýdlo, stavidlo, mluvidlo, chapadlo
- d) učitel, chovatel, datel, cvičitel

2. Na kterém řádku jsou slova vzájemně příbuzná?

- a) oko, okno, okénko, okolí
- b) železo, průlezka, železnice, lezkyně
- c) letadlo, letiště, léto, výletník
- d) vodník, povodí, vodárna, vodička

3. Na kterém řádku jsou slova s tímž slovotvorným základem?

- a) říčka, řečiště, pořící, řečník
- b) lesík, lesník, polesí, nadlesí
- c) knihovna, knihovník, knížka, knihařství
- d) rybka, rybář, rybník, rybářství

4. Na kterém řádku jsou pouze podstatná jména odvozená od sloves?

- a) cvičiště, hřiště, ohniště, pískoviště
- b) mýdlo, švihadlo, mluvidlo, struhadlo
- c) kovář, mlynář, truhlář, tesař
- d) dělník, chodník, hrobník, zahradník

5. Na kterém řádku jsou pouze podstatná jména odvozená od přídavných jmen?

- a) stařec, mladík, slabost, staroba
- c) chodec, vápenec, stavba,
- d) slabost, slepota, chodba, plavba
- c) šířka, nížina, slabina, peřina

6. Pouze podstatná jména utvořená se střídáním hlásek jsou na řádku:

- a) domek, důlek, drápek, schodek
- b) mokřina, vysočina, sušina, končina
- c) ohniště, cvičiště, hřiště, pískoviště
- d) řidič, chladič, prodavač, počítač

7. *Podstatná jména odvozená stejným slovotvorným prostředkem jsou na řádku:*

- a) stavba, staroba, plavba, honba
- b) čistička, řezačka, vodička, lékařka
- c) spisovatel, skladatel, datel, zprostředkovatel
- d) stolec, drobek, schodek, zvonek

8. *Pouze zdvojnásobky jsou na řádku:*

- a) ladička, lednička, prodavačka, babička
- b) ručička, měchačka, knížečka, knihovnička
- c) hadička, krabička, lavička, slepička
- d) kytička, židlička, uklízečka, sklenička

9. *Podstatná jména prodavač, vysavač, zvětšovač jsou odvozena slovotvorným prostředkem:*

- a) -č
- b) -ač
- c) -vač
- d) -ovač/-avač

10. *Podstatná jména střadatel, pořadatel, pisatel, spisovatel jsou odvozena slovotvorným prostředkem:*

- a) -el
- b) -atel
- c) -atel/-avatel
- d) -tel

11. *Kořenem všech příbuzných slov předávka, dodávka, dávka je:*

- a) -ka
- b) -da-/-dá-
- c) -dávka-
- d) -vka-

12. *Pouze podstatná jména složená jsou na řádku:*

- a) umyvadlo, perokresba, dalekohled
- b) mědirytina, nadhodnota, krajinomalba
- c) dřevorytina, podhůří, olejomalba
- d) velkoměsto, zeměkoule, hlavonožec

13. *Do všech slov pěti _____, čtyř _____, troj _____ je možné doplnit jako druhou složku:*

- a) kresba
- b) lístek
- c) úhel
- d) město

14. *Do všech slov _____ výroba, _____ město, _____ obchod je možné jako první složku doplnit:*

- a) slabo-
- b) velko-
- c) silo-
- d) středo-